

[Ib Nørlund]

lag for at gøre denne diskussion bedre. Det er jo i sig selv sigende og er måske det, man mest får ud af denne debat, hvordan nu, hvor vi her nærmer os de kolde og tunge dele af dansk kapitalisme, gitteret går ned, hvordan hr. Maisted stiller sig op og vifter med Dannebrog til ære for A. P. Møller, hvordan hr. Johan Philipsen kommer og siger, at ministeren ikke skal slippe godt fra, hvis han vil angribe disse interesser. Endelig kommer hr. John Winther og hr. Langsted og siger: her skal der ikke diskuteres. Mon ikke det er det mest sigende, vi får ud af denne her debat?

Vi har fra vores side ofte fremhævet betydningen af en nationalisering af energisektoren, vi har fremsat forslag om det, og i debatten for nylig om investeringerne har vi igen været inde på de ting. Jeg skal ikke over for den store forsamling prøve at gentage disse argumenter, men bare sige, at vores stilling er dels begrundet i fundamentale og principielle opfattelser, at energiforsyningen er en så afgørende ting i moderne samfund, at det naturligtvis er et ønskeobjekt for privat spekulation. Det forstås monopolerne, derfor lægger de sig på det. Det eneste virkelige svar dertil er en nationalisering af energisektoren.

Men den anden side af sagen er også, at udviklingen gør det mere og mere påtrængende nødvendigt, og jeg vil tro, at også regeringen engang bliver nødt til at lukke lidt mere op for posen og gøre sig klart, at den er nødsaget til at gribe ind over for den måde, som energisektoren ofte mishandles på af de store kapitalistiske interesser.

Nu drejer det sig her specielt om Nordressourcerne. Jeg tror, at hvis ministeren havde talens fulde brug, om jeg så må sige, kunne han jo nok finde forskellige erfaringer i den periode, hvor eneretsbevillingen har eksisteret, som netop viser, hvordan monopolerne har brugt deres magt i den periode.

De blev skubbet ind i det, som ministeren for øvrigt meget bemærkelsesværdigt fremhævede, af nationale grunde, men denne nationale fjerpryd, den kom jo bare til at åbne for oliemonopolernes cowboys.

Man fik jo under hele udviklingens forløb afgørende betingelser afsvækket og en statslig deltagelse sat ud. De klemte hårdt, de monopol. Først gik det mest på, at man havde ulyst til at finde virkelige ressourcer; man

sagde, at det kunne vente, og skubbede det ud. Så havde man hele perioden, hvor man benægtede muligheden af en gasudvinding i Nordsøen. Alle de dér ting var jo noget, der passede ind i ganske bestemte private økonomiske spekulationer.

Der kommer jo den ting med ind i eneretsbevillingshistorien, at den jo også giver DUC retten til at vurdere, om et gasforetagende er tilstrækkelig rentabelt til at sætte produktion i gang, og retten til at være ene-besluttende, om udvikling bør foretages. Det er jo kun i kraft af et pres fra den offentlige mening, støttet på kontrolkonsulenterne, at man har fået DUC til at indrømme, at gasseressourcerne var betydeligt større, end de selv påstod. Der var jo en overgang, hvor de brændte eller ville brænde det hele af. Da måtte man jo tage et slagsmål, hvor fhv. højesteretspræsidenter og andre mærkværdigheder blev mobiliseret for at køre videre med tingene.

Nu kan man se, hvordan tilbøjeligheden til at sælge al gassen til Vesttyskland også kommer til at spille ind i problemet om prisen. Derfor mener jeg, at det vil beskæftige ministeren i en ikke fjern fremtid, især spørgsmålet, om man har ret i at udlægge eneretsbevillingen sådan, at priserne skal være bestemt af det, som man kan få tilbudt fra anden side. Det vil give en hel del problemer, ikke mindst for en regering og for en stat, som jo beskæftiger sig med offentlig investering af den art, som vi snakkede om for nylig.

Det eneste, ministeren i og for sig har sagt, er, at man vil ikke ændre noget. Jeg har bemærket, at ministeren faktisk ikke har nævnt en eneste ulempe ved at foretage en nationalisering – og det kan jeg da godt forstå – men bare har henholdt sig til, at man skal stå ved aftaler. Da er det jo rigtigt, som der er blevet hentydet til, at sådanne aftaler jo for andres vedkommende – det gælder i Østersøen, for Norges aftaler med forskellige firmaer – ikke er mere eviggyldige, end at man har fået ændret dem ganske væsentligt i positiv retning for staten under udviklingens gang. Så kan man da ikke bare sige: her er noget, der ikke kan pilles ved.

Jeg skal såmænd ikke forlænge debatten yderligere. Jeg kunne godt tænke mig at få sagt til hr. Johan Philipsen, som her sagde, at vi er nogle, som ikke kan tåle, at man får